

Højbjerg, 18. maj 2015

Notat

Miljøtilstand og målopfyldelse i Grejs Bæk i 2015

Beskrivelse af vandløbsfaunaen og vurdering af opfyldelse af vandplanens miljømål

Sammenfatning

Indsamling af faunaprøver og registrering af de vandløbsfysiske forhold

Der er den 28. april 2015 indsamlet en faunaprøve fra lokaliteten 10-0149 i Grejs Bæk (Figur 1). Indsamling samt den efterfølgende bearbejdning af faunaprøven er foretaget efter retningslinierne i Miljøstyrelsens vejledning fra 1998. I forbindelse med indsamling af faunaprøven er der endvidere foretaget en beskrivelse af de vandløbsfysiske forhold. Faunalisterne og de vandløbsfysiske forhold er inddateret i WinBio og udtræk herfra er samlet i et bilag, som er vedhæftet nærværende rapport.

Vandløbsfysiske forhold i Egtved Bæk

De vandløbsfysiske forhold i Grejs Bæk er betinget af den områdets dramatiske topografi. Vandløbet har stort fald med god strøm over en stenet, gruset bund. Der er meget organisk materiale i bækken i form af grene, kviste og nedfaldent løv. Hele strækningen af bækken har nærmest karakter af ét langt stryg. Bækken er omgivet af løvskov. Der udmunder et rørudløb (regnvandsudløb) i bækken ca. 25 m opstrøms for prøvetagningslokaliteten (10-0149). Umiddelbart nedstrøms herfor er Grejs Bæk rørlagt på en længere strækning, og bækken kommer først frem igen på den anden side af vejen Grejs Bakke.

Miljøtilstanden i Grejs Bæk (DVFI og faunamæssige forhold)

Miljøtilstanden er DVFI 6 på lokaliteten 10-0149 i Grejs Bæk. Faunaen indeholder en række arter der er typiske for små skovvandløb i det østjyske morænelandskab. Det gælder især de registrerede arter af slørvinger *Brachyptera risi*, *Amphinemura standfussi*, *Nemoura flexuosa* og *Leuctra digitata/fusca*. Derudover forekommer også flere andre rentvandskrævende faunaelementer. Nok så bemærkelsesværdigt er det, at visse arter der er typiske for lokalitetstypen ikke er registreret. Det drejer sig om de to udprægede rentvandsformer slørvingen *Leuctra nigra* og vårfluen *Sericostoma personatum* som begge har en 2-årig livscyklus. Og det er i øvrigt bemærkelsesværdigt, at flere arter knyttet til rene stenoverflader heller ikke er registreret. Det drejer sig om vårfluen *Silo* sp. og huesneglen *Ancylus fluviatilis*.

Lokalitet	St. nr.	Dansk Vandløbsfaunaindeks (DVFI)
Grejs Bæk		
Sydvest for Grejs	09-0149	6

Et tydeligt tegn på at der udledes spildevand på lokaliteten i Grejs Bæk er forekomsten af børsteorm Naididae, som blev registreret talrigt. Endelig forekom der hygiejnebind mv. på grene ved bækken lidt nedstrøms for regnvandsudløbet.

Figur 1. Lokalteten i Grejs Bæk (09-0149), hvor der blev indsamlet faunaprøve den 28. april 2015. Desuden er der vist en lokalitet længere nedstrøms i Grejs Bæk (09-0111), hvor hovedparten af vandløbsbedømmelserne igennem årene er foretaget. Farvesignaturen viser målsætningerne i Vandplan 2010-2015. Lysgrøn er DVFI 5, mens Mørkgrøn er DVFI 6. Nederst i venstre hjørne ses Grejs Å (blå signatur, DVFI 7).

Opfyldelse af vandplanens miljømål

Miljøtilstanden i Grejs Bæk er DVFI 6, og målsætningen på DVFI 5 for Grejs Bæk er derfor opfyldt med hensyn til faunaklassen. Der er dog hygiejnebind mv. lidt opstrøms for prøvetagningslokaliteten 09-0149. Se foto på følgende side.

Beskrivelse af lokalitetens fauna, miljøtilstand og målsætning

Grejs Bæk, sydvest for Grejs (09-0149)

Bækken er 1,2-1,5 meter bred og 3-8 cm dyb. Bækken løber gennem løvskov i et stærkt kuperet terræn. Strømmen er god over en varieret vandløbsbund med sten og grus. Der ligger en del grene, kviste og blade i vandløbet. I bækken ca. 10 meter nedstrøms for regnvandsudløb fra Grejs hænger der enkelte hygiejnebind mv. på en gren umiddelbart over vandspejlet. Bækken er i vandplanen på denne strækning målsat DVFI 5.

Dato	Metode	Målsætning	Målsætningsklasse I vandplan	Tilstand
28-04-2015	Lab.	God tilstand	DVFI 5	DVFI 6

Smådyrsfaunaen er moderat artsrig men meget individrig. De dominerende faunaelementer udgøres af døgnfluen *Baetis rhodani*, ferskvandstangloppen *Gammarus pulex* og slørvingen *Leuctra digitata/fusca*. Der forekommer en moderat artsrig rentvandsfauna bestående af slørvingerne *Brachyptera risi*, *Amphinemura standfussi* og *Leuctra digitata/fusca*, vårfluen *Rhyacophila fasciata*, samt kvægmyg *Eusimulium* sp. De tre arter af slørvinger har en hyppig forekomst. Forureningstolerante faunaelementer forekommer i form af børsteorm Naididae og dansemyggen *Polypedilum* sp. som begge optræder relativt talrigt. Faunaklassen på DVFI 6 vurderes at give et acceptabelt billede af miljøtilstanden. Målsætningen for vandløbsstrækningen på DVFI 5 er opfyldt for så vidt angår selve faunatilstanden, men der henvises til nedenstående foto for så vidt angår hygiejnebind mv. ved bækken.

Stationsnr: 09-0149 GREJS Å
 Lokalitet: SYDVEST FOR GREJS
 Kortnr: 8
 UTM-koor: 533617,16 6179427,4

Tilsynsdato: 28. apr 2015
 Vandområde: Grejs Å
 Kommune: Vejle

Stationsoplysninger

Målsætning: B1 Målsætningsklasse: 5 God biol. vl.kvalitet

Prøvebedømmelse

DVFI faunaklasse: 6 Meget god biol. vl.kvalitet DVFI opfyldt: Ja

Om prøven

Prøvetagningsudstyr: Standard-ketsjer 0,5 mm
 Artsbestemt i lab. af: Jens Skriver Consult
 Indtast. valideret af: Jens Skriver Consult
 Prøvetager i felt (1): Jens Skriver Consult
 Skema kontrolleret af: Jens Skriver Consult

Dimensioner

Bredde (m), Min: 1,2 Dybde (cm), Min: 3
 Bredde (m), Max: 1,5 Dybde (cm), Max: 8
 Dybde m.u.t: 0,3

Fysiske forhold

Stationskarakter

Naturligt forløb 3

Om bundenVandløbsbunden

Stenet 3
 Gruset 2
 Sandet 1
 Fast bund X
 Debris (blade, kviste m.v.) 2

Naturtype

Løvskov 3
 Kuperet terræn 3

Om vandet

Klarhed
 Klart X
Vandets lugt
 Ingen særlig X
Strømforhold
 God X

(X=Registreret, 1=Svag, 2=Middel, 3=Dominerende)

Bemærkninger

Prøven udtaget 15-20 nedstrøms for rørudløb. Lige nedstrøms for røret hænger der bind mv. i en gren der ligger på tværs af vandløbet lidt over vandspejlet.

Vandløbsstrækningen er ét langt stryg som følge af vandløbets store fald.

Faunaprøve

Artsnavn	Feltprøve	Pilleprøve	Sparkeprøve
<i>TRICLADIDA, Triclade fimreorme</i>			
Dugesia gonocephala			7
<i>OLIGOCHAETA, Børsteorme</i>			
Naididae indet.			112
Tubificidae indet.			1
Lumbriculus variegatus			2
<i>OLIGOCHAETA II, Børsteorme</i>			
Eiseniella tetraedra			8
<i>AMPHIPODA</i>			
Gammarus pulex			712
<i>EPHEMEROPTERA, Døgnfluer</i>			
Baetis rhodani		3	697
Baetis sp.			56

Faunaprøve (..)

Artsnavn	Feltprøve	Pilleprøve	Sparkeprøve
<i>PLECOPTERA, Slørvinger</i>			
Brachyptera risi		2	24
Amphinemura standfussi		6	76
Nemoura flexuosa			1
Leuctra digitata/fusca		1	224
<i>TRICHOPTERA, Vårfluer</i>			
Rhyacophila fasciata			1
Plectrocnemia conspersa			1
<i>TRICHOPTERA III</i>			
Halesus sp.			1
<i>DIPTERA I, Nematocera</i>			
Tipula sp.		1	
Eloeophila sp.			2
<i>DIPTERA II</i>			
Eusimulium costatum			2
Eusimulium vernalis			2
Eusimulium sp.			12
Odagmia sp.		1	2
<i>CHIRONOMIDAE</i>			
Conchapelopia sp.			8
Diamesa insignipes		1	
<i>CHIRONOMIDAE II, Orthocladiinae</i>			
Orthocladiinae indet.			160
Brillia bifida			96
Parametriochnemus stylatus			32
Rheocricotopus fuscipes			40
<i>CHIRONOMIDAE III, Chironominae</i>			
Chironomini indet.			24
Polypedilum sp.			104
Tanytarsini indet.			8
Antal taxa/grupper: 30	Samlet antal individer i prøven:	15	2415
DVFI faunaklasse: 6	Meget god biol. vl.kvalitet		
Diversitetsgrupper: Positive 9	Negative 1	Nøglegruppe 1	